

Warszawa, dnia 19.03 2013 r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

DSO-I-415-4/13/4

BIURO RZECZNIKA PRAW PACJENTA	
Wpłynęło: 2013-03-21
Znak:	

Pani

Krystyna Kozłowska

Rzecznik Praw Pacjenta

Szanowna Pani Rzeczniku

Odpowiadając na wystąpienie z dnia 14 lutego 2013 r., sygnalizujące problem braku należytej ochrony praw cudzoziemca przyjętego bez jego zgody do szpitala psychiatrycznego, wobec umorzenia przez Sąd Rejonowy

..... postępowania o stwierdzenie zasadności przyjęcia z powodu błędnej oceny co do istnienia negatywnej przesłanki w postaci braku jurysdykcji krajowej, uprzejmie informuję.

Z analizy treści wystąpienia oraz nadesłanej wraz z nim kopii postanowienia wynika, że w dniu Sąd Rejonowy umorzył postępowanie w sprawie wszczętej z urzędu na skutek zawiadomienia

..... o przyjęcie do szpitala psychiatrycznego bez jego zgody - obywatela

W oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy sąd ustalił, że uczestnik postępowania na stałe zamieszkuje w a na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przebywał czasowo w związku z wizytą

Uwzględniając powyższe sąd uznał, że w przedmiotowej sprawie brak jest jurysdykcji krajowej, a tym samym niedopuszczalne jest prowadzenie postępowania wobec istnienia bezwzględnej przesłanki procesowej i orzekł o umorzeniu tego postępowania.

Jako podstawę przedmiotowego rozstrzygnięcia sąd powołał przepisy art. 1099 K.p.c. i art. 1110 K.p.c. w zw. z art. 355 § 1 K.p.c. i art. 13 § 2 K.p.c.

Jak słusznie podkreślono w wystąpieniu, uwzględniony w podstawie rozstrzygnięcia przepis art. 1110 K.p.c. powołany został w brzmieniu obowiązującym przed nowelizacją wprowadzoną *ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 234, poz. 1571)*, która weszła w życie w dniu 1 lipca 2009 r.

Zgodnie z obowiązującym aktualnie przepisem art. 1110 K.p.c., do jurysdykcji krajowej należą również inne niż wymienione w art. 1106-1109¹ sprawy rozpoznawane w postępowaniu nieprocesowym, jeżeli sprawa dotyczy osoby będącej obywatelem polskim, cudzoziemca mającego miejsce zamieszkania lub miejsce zwykłego pobytu w Rzeczypospolitej Polskiej albo osoby prawnej lub niebędącej osobą prawną jednostki organizacyjnej, mającej siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej, a także, jeżeli sprawa z innych względów wykazuje wystarczający związek z polskim porządkiem prawnym.

Przepis ten stanowi również podstawę do określenia jurysdykcji w sprawach dotyczących cudzoziemców wszczętych na podstawie *ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (j.t. Dz.U. z 2011 r., Nr 231, poz. 1375 z późn. zm)*.

Z jego brzmienia wynika, że jurysdykcja sądu polskiego w sprawach dotyczących cudzoziemców oparta jest o łącznik miejsca zamieszkania lub miejsca zwykłego pobytu w Rzeczypospolitej Polskiej. Nie są to jednak wyłączne podstawy jurysdykcji.

Jak stanowi bowiem przepis art. 1110 K.p.c. in fine, jurysdykcja polskiego sądu może być oparta także na ustaleniu, że sprawa wykazuje z innych względów wystarczający związek z polskim porządkiem prawnym. Ocena co do istnienia tej przesłanki należy do sądu, który winien jej dokonać w oparciu o okoliczności faktyczne danej sprawy.

Ponadto dla przyjęcia jurysdykcji wystarczający jest sam fakt przebywania w Polsce cudzoziemca, wobec którego zachodzi pilna potrzeba ochrony zdrowia.

Jeżeli więc na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przebywa cudzoziemiec wymagający podjęcia działań określonych w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego, to słusznym wydaje się wnioskowanie, że jego sprawa wykazuje wystarczający związek z polskim porządkiem prawnym. Takie stanowisko znajduje też uzasadnienie w kontekście wyrażonej w wystąpieniu obawy co do braku zapewnienia należytej ochrony praw pacjentów szpitala psychiatrycznego będących cudzoziemcami.

Uwzględniając powyższe uznano za konieczne zwrócić się do Prezesa Sądu Okręgowego z prośbą o rozważanie konieczności podjęcia w ramach wewnętrznego nadzoru administracyjnego czynności mających na celu zapobieżenie

popelnianiu przez sędziów tego rodzaju uchybień i niezwłoczne powiadomienie Ministerstwa Sprawiedliwości o ich rodzaju.

O podjętych działaniach zostanie Pani poinformowana po nadesłaniu odpowiedzi przez Prezesa Sądu Okręgowego.

z powodzeniem

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Wojciech Hajduk
PODSEKRETARZ STANU